

Nörolojik Acillerde Çocuk Hekiminin Rolü

Kalbiye Yalaz

Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Nörolojisi AD, Prof.Dr.

Çocukluk yaş grubunda SSS zedelenmesine neden olan faktörlerin belirlenmesi nörolojik acil durum- dur.Erişkinlerden farklı olarak çocuklarda plastisite ön plandadır.

Plastisite diğer bir deyimle yeniden düzenlenme sinir sisteminin elektriksel, kimyasal, metabolik uyarılardan veya zedelenmelerden sonra nöronal uzantıları arttırarak veya azaltarak yeniden biçimlendirilmesidir.

SSS gelişimsel öğeleri nöron sayısı, nöronlar arası iletişim, sinapsların gelişmesi ,nörotransmitterler, duyarları algılama, anlama, uygun yanıt verme için ağ oluşturur.

SSS de nöron ve sinaps sayısı intrauterin yaşamın 2 ay ile 4 ay arasında en yoğundur.SSS “kullan yada kaybet” prensibine göre çalışır. Doğumdan sonra sekiz ayla on bir yaş arası bağlantıların % 40'ı kaybolur.Yeniden yapılanma yeteneği beynin değişik bölgelerinde farklı bir zaman aşamı gösterir. Örneğin görme korteksi sekiz aya kadar frontal korteksi iki yaşına kadar bu gelişmeye uygundur.

SSS nin yeniden düzenlenmesindeki etkenler: yaş (matürasyon), etkinlik (aktivite, uyarı zenginliği), kız veya erkek oluşu, işlevin tam duyarlı dönemi (görme için altı ile dokuz ay, işitme için ilk iki yıl), zedelenmenin büyüklüğü (ipsilateral küçük lezyon, kontrateral büyük lezyon), zedelenmenin lokalizasyonu, kullanılan ilaçlardır.

Çocuklarda SSS hastalıklarında en önemli ilkeler:

Erken tanı

Kesin tanı

Tedavi planı

İzleme

Prognozun kısa aralar için belirlenmesi

Aile ile iletişim kurma (Empati)

Tanı deyimlerini dikkatli seçme (geri zekalı, sara, sakat, kör, sağır)

Çocuklarda SSS hastalıklarında prognozu belirleyen etkenler:

Beynin plastisitesi

Çocuk hekiminin bilgisi ve desteği

Ailenin motivasyonu ve desteği

Toplumun yaklaşımı